

נשמת • NISHMAT
מדרשה גבוהה ללימודי
תורה לנשים
ע"ש ג'יני שוטנשטיין (ע"ר)

THE JEANIE SCHOTTENSTEIN
CENTER FOR ADVANCED
TORAH STUDY FOR WOMEN

רח' ברל לוקר 26 א', שכונת פת, ירושלים 93282 • טל' 02-640-4333 • פקס 02-640-4353
26A Berel Locker St., Pat Neighborhood, Jerusalem 93282 • Tel: (02) 640-4333 • Fax: (02) 640-4353

ירבעם, איש האלהים והנביא הזקן - פרק י"ג

פרק י"ג נפתח ברגע השיא של רפורמת ירבעם, כאשר הוא עולה להקטיר על המזבח בבית אל בחג שקבע בעצמו. בדיוק ברגע זה מגיע 'איש אלהים' מיהודה, המנבא על חורבן המזבח. כפי שנראה, האירועים שעובר איש האלהים בסיפורנו, בחייו ובמותו, מציבים את התפיסה ההפוכה לזו של ירבעם, המנצל את דבר ה' לצרכיו.

הסיפור נחלק לשלושה 'מפגשים' שבמרכזם איש האלהים, גיבורו העיקרי של הסיפור:

1. המפגש בין איש האלהים וירבעם [א-י].
2. המפגש בין איש האלהים והנביא הזקן - מותו של איש האלהים [יא-כד].
3. המפגש השני בין הנביא לאיש האלהים – לאחר מותו [כה-לב].

נעיין תחילה בכל מפגש לעצמו, ולבסוף ננסה לברר את המשמעות המשותפת לכל המפגשים.

1. ירבעם נוקט שתי דרכים על מנת להתמודד עם איש האלהים. עימדו על ההבדל בין שתי הדרכים ועל התוצאות שלהם. מעבר להבדל ישנו מכנה משותף לשתי הדרכים, הקשור בשאלה כיצד תופס ירבעם את תפקידו ומעמדו של הנביא? עקבו אחרי המילים המנחות בסיפור ותנו דעתכן להקשרים השונים שלהן ולאופן שבו הן מבהירות את משמעות המאבק [על', 'שב', ועוד].
2. שלושה איסורים הטיל ה' על איש האלהים. מה טעמם של האיסורים? האם תוכלו למצוא להם סיבה משותפת? היעזרו בפירושו של האברבנאל:
'ואני אומר שכפי הדין ראוי היה להיות כן, כי היה דין בית אל כדין עיר הנידחת אשר נאמר בה ולא ידבק בידך מאומה מן החרם ומזה הצד [=ומסיבה זו] היה אסור מאכלם ומשקם... צוה לנביא שלא ישוב בדרך אשר הלך כאילו יפסד [=יתקלקל] הדרך והביאה לאותו עיר, לפי שתהיה נחרבת ולא תבנה עוד.'
איסור דומה על שיבה בדרך הביאה מופיע גם בדברים יז, טז. מה טעמו של האיסור שם? היעזרו בטעם זה כדי לבאר את האיסור על איש האלהים בפרקנו!
3. הנביא הזקן מבית אל נפגש פעמיים עם איש האלהים, פעם אחת בחייו ופעם שניה במותו. שימו לב לדמיון בין שתי הפגישות [יא-יג, כה-כז], והתמקדו בניגוד העמוק ביניהן: מה המניע לפגישה הראשונה ומה תכליתה? שימו לב למקום מושבו של הנביא הזקן. מה המניע לפגישה השנייה ומה תכליתה? נסו לחדור לתהליך הפנימי שעובר הנביא הזקן.
4. במהלך הסיפור משובצים כמה רמזים לסיפורו של נביא אחר – בלעם בן בעור: 'אם תתן לי את חצי ביתך לא אבא עמך', 'חבשו לי את החמור', ועוד. היעזרו בדמיון בין הסיפורים לשם להבנת משמעות סיפורנו.
לסיכום: נסו לברר את היחס המורכב בין הנביא לבין דבר ה' ששלחו על פי שלושת חלקי הסיפור.